

Kainuun maakunnallisen järjestöasiain neuvottelukunnan toiminnan käynnistäminen

229/00.04.01/2020

MH § 209

Kainuulainen järjestökenttä on tuonut esiin jo useamman vuoden ajan tarpeen perustaa maakunnallinen järjestöasiain neuvottelukunta myös Kainuuseen. Järjestötoimijoiden yhteisen neuvottelukunnan perustamista ryhdyttiin valmistelemaan osana sote- ja maakuntauudistuksen valmistelutyötä vuoden 2018 lopulta kevääseen 2019.

Maakunnallisten vaikuttamistoimielinten perustamista valmisteltiin maakunta- ja soteuudistuksen valmistelun aikana osallisuustyöryhmässä, jonka valmisteleva ehdotus esiteltiin 10.6.2019 uudistuksen Kainuun ohjausryhmälle (§ 27). Uudistuksen kariutumisen vuoksi vaikuttamistoimielinten perustaminen raukesi. Ohjausryhmä em. kokouksen päätöksessä velvoitti Kainuun liittoa, Kainuun sotea ja kuntia jatkamaan vaikuttamistoimielinten ml. järjestöasiain neuvottelukunnan perustamisen valmistelua. Uudistuksen kaaduttua oli oleellista etsiä vetovastuullinen organisaatio järjestöjen ja julkisten toimijoiden yhteistyölle.

Perusteluina neuvottelukunnalle osallisuuden työryhmä kirjasi uudistuksen loppuraporttiin 2019: "Kainuussa on lukuisa määrä järjestöjä ja yhdistyksiä, jotka toimivat paikallisella, seudullisella ja maakunnallisella tasolla, kattaen niin kylät, kunnat kuin kaupungitkin. Järjestöt ovat tärkeitä toimijoita demokratian rakentamisessa, kansalaisten hyvinvoinnin edistämässä ja palvelutuotannossa. Ottamalla asukkaat mukaan kehitystyöhön palveluista saadaan oikea-aikaisia, toimivia ja todellisiin tarpeisiin vastaavia. Palveluihin saadaan enemmän vaikuttavuutta, josta hyötyy asiakas, palvelun järjestäjä sekä tuottaja, ammattilaiset ja koko yhteiskunta."

Kainuun liiton toimintasuunnitelmassa vuodelle 2020 on todettu, että "Kainuun maakuntauudistuksen valmistelun yhtenä selvityskohteena oli mahdollisten uusien toimielinten perustaminen. Näihin selvityskohteisiin kuuluivat muun muassa yhdistysten ja järjestöjen yhdyselimenä toimiva järjestöasiain neuvottelukunta, vanhusneuvosto ja vammaisneuvosto. Selvitystyö näiden osalta jatkuu yhdessä muiden tahojen kanssa (mm. Kainuun sote)".

Kainuun maakuntahallitus käsitellessään 20.01.2020 län iloinen Kainuu 2020 Kainuun ikääntymispoliittisen strategian päivittämistä päätti

seuraavasti: "Osallisuustoimielinten, mkl. maakunnallinen vanhusneuvosto, uudelleen organisoimisen mahdollisuudet selvitetään yhteistyössä Kainuun soten, Kainuun liiton, Kainuun kuntien ja muiden sidosryhmien kesken vuoden 2020 loppuun mennessä. Maakuntahallitus esittää, että maakunnallisen vanhusneuvoston organisoiminen ja selvittäminen vastuutetaan Kainuun sotelle".

Kainuu sote valmistelelee parhaillaan osana soteuudistuksen valmistelua maakunnallisten vaikuttamistoimielinten kuten maakunnallisten vanhusneuvoston ja vammaisneuvoston perustamista. Soteuudistuksen lakiesityksen mukaan sotemaakunnassa tulee olla myös maakunnallinen nuorison vaikuttamistoimielin.

Järjestöasiain neuvottelukunnan valmistelua on jatkettu eri ryhmissä ja 25.08.2020 osallisuuden alatyöryhmän kokoontumisessa käsiteltiin päivitetty ehdotus ja edelleen siitä palautteen perusteella viimeistely ehdotus tuodaan nyt maakuntahallituksen käsittelyyn.

Järjestökentän toimijoiden kesken perustettavan neuvottelukunnan tarkoitus ja tehtävä on toimia alueen yhdistysten ja järjestöjen monialaisena yhteistyöelimenä, järjestökentän edustajana eri kumppanuuspöydissä, maakunnallisen järjestöstrategiatyön laatijana, sen ohjaajana ja toimeenpanon seuraajana. Järjestöasiain neuvottelukunnan toiminta on osa maakunnan osallisuustyötä ja sen perustamisen sekä toiminnan käynnistäminen sopii maakunnanliiton rooliin.

Järjestöasiain neuvottelukunnan tulee ylläpitää vuoropuhelua yhdistysten ja julkisen sektorin toimijoiden välillä, vahvistaa järjestöjen roolia maakunnan ohjelma- ja kehittämistyössä sekä palvelutyössä, sisältäen myös maksullisen palvelutoiminnan. Neuvottelukunnan tehtävänä on tukea järjestöjä ja yhdistyksiä niiden toiminnan uudistamisessa, uusien toimintamuotojen luomisessa ja palvelutuotannon kehittämisessä muuttuvassa toimintakentässä. Järjestötoiminnan tunnetummaksi tekeminen ja kansalaisten osallisuuden ja osallistumismahdollisuuksien parantaminen on yksi neuvottelukunnan perustehtävistä.

Järjestöasiain neuvottelukunnan jäsenten tulee edustaa laajasti maakunnassa toimivia yhdistyksiä ja järjestöjä sekä eri toiminnan sektoreita. Kokoonpanossa on varmistettava, että jäsenet tulevat maakunnan eri puolilta. Ensimmäisen toimintakautensa aikana Kainuun järjestöasiain neuvottelukunta päättää, miten sen rakenne jatkossa muodostuu niin, että osallistumismahdollisuudet sekä edustus siinä ovat mahdollisimman laajaa ja tasavertaista. Toimikausi olisi mahdollisesti valtuustokausi ja jäsenyydet vaihtuisivat ajoittain. Neuvottelukunta organisoi työnsä työvaliokunnan ja työryhmien muodossa ja työryhmiin kutsutaan järjestöjen ja yhdistysten lisäksi ulkopuolisia asiantuntijoita. Työskentelyssä pyritään hyödyntämään mahdolli-

simman tehokkaasti etätyöskentelyn menetelmiä.

Järjestöjen ehdotuksen pohjalta maakuntahallitus käynnistää järjestöasiain neuvottelukunnan toiminnan hyväksymällä aloittavan yhteistyörakenteen kokoonpanon. Järjestöjen ehdotus toimintasektoreista ja niitä edustavista järjestöistä neuvottelukunnan kokoonpanossa sisälsivät seuraavat 11 järjestöä:

- Ikääntyneiden järjestöt: Kainuun eläkeläisten yhteistoimintayhdistys ry
- Lapsi- ja perhejärjestöt: MLL Kainuun piiri ry
- Liikuntajärjestöt: Kainuun Liikunta ry
- Kulttuurijärjestöt: Kainuun kulttuuriyhdistys ry
- Kylä- ja kaupunginosatoiminnan järjestöt: Kainuun Nuotta ry
- Maaseutujärjestöt: Pro Agria Itä-Suomi, Kajaanin toimipiste
- Monikulttuurisuusjärjestöt: Etnika ry
- Nuorisojärjestöt: Suomen 4H-liitto ry, Pohjois-Pohjanmaa – Kainuu
- Potilas-, sairaus- ja kansanterveysjärjestöt: Kainuun potilas- ja vammaisjärjestö KAPOVA ry
- Sosiaalialan verkostot/järjestöt: Kainuun sosiaaliturvayhdistys ry
- Ympäristöjärjestöt: Suomen luonnonsuojeluliiton Kainuun piiri ry

Näiden lisäksi järjestöt ehdottavat mukaan toimintaan muutamaa muuta toimintasektoreita edustavaa järjestöä. Neuvottelukunta voi täydentää kokoonpanoan tarpeen mukaan ja avata haun vapaasti haettavien tahojen (3) järjestöpaikoista. Neuvottelukunnan työ on järjestöjen keskinäistä yhteistyötä, jossa kukin organisaatio maksaa osallistujiansa matka- ja muut kulut. Kainuun liitto varaa vuoden 2021 talousarviossa toimintarahaa neuvottelukunnan toiminnan käynnistämiseen.

Lisätietoja asiasta antavat maakuntajohtaja Pentti Malinen, puh. 044 797 0197 ja aluekehitysjohtaja Jouni Ponnikas, puh. 040 574 0804 tai sähköpostitse osoitteella etunimi.sukunimi@kainuu.fi sekä aluekehityspäällikkö Paula Karppinen, puh. 044 710 0867 tai sähköpostitse osoitteella paula.a.karppinen(at)kainuu.fi

Maakuntajohtajan ehdotus:

Maakuntahallitus käynnistää maakunnallisen järjestöasiain neuvottelukunnan toiminnan. Kainuun liitto pyytää neuvottelukuntaan mukaan kutsuttuja tahoja nimeämään edustajansa päätettävään kokoonpanoon.

Maakuntahallitus:

Aluekehityspäällikkö Paula Karppinen esitteli asiaa.

Käydyn keskustelun jälkeen maakuntahallitus hyväksyi maakunta-johtajan ehdotuksen.

Kainuun liitto varaa vuoden 2021 talousarviossa toimintarahan neuvottelukunnan toiminnan käynnistämiseen. Neuvottelukunta vastaa taloudestaan ja toiminnastaan.
